

Informacja prasowa, 17 kwietnia 2025 r.

Strefy wolne od: LGBT+, Centrów Integracji Cudzoziemców i edukacji zdrowotnej.

Czy Polskę stać na ponowną utratę funduszy UE?

“Strefy wolne od LGBT+” są wciąż żywe w społecznej pamięci, jednak wszystko wskazuje na to, że zablokowanie funduszy europejskich dla samorządów, które utrzymywały dyskryminujące uchwały niczego nas nie nauczyło: obserwujemy nową falę dyskryminującego prawa lokalnego. Tym razem chodzi o Centra Integracji Cudzoziemców i edukację zdrowotną.

Wciąż obowiązuje 1 uchwała wymierzona w społeczność osób LGBT+

Po 6 latach od pojawienia się pierwszej uchwały wymierzonej w społeczność osób LGBT+, wciąż obowiązuje 1 z nich, Samorządowa Karta Praw Rodzin w Łąncucie na Podkarpaciu, które jest bastionem poprzedniej władzy.

Zgodnie z ustaleniami aktywistów z Atlasu Nienawiści, w szczytowym momencie w połowie 2020 roku obowiązywały 104 uchwały anty-LGBT (uchwały “przeciwko ideologii LGBT”, Samorządowe Karty Praw Rodzin oraz tzw. uchwały własne inspirowane dwoma poprzednimi), a ich zasięg obejmował ponad 1/3 terytorium Polski.

Pojawiają się nowe dyskryminujące uchwały: przeciwko CIC i edukacji zdrowotnej

Centra Integracji Cudzoziemców, zgodnie ze strategią migracyjną rządu, mają powstać w [49 miejscach w całej Polsce](#), a ich głównym zadaniem jest wsparcie społeczne, prawne i zdrowotne dla osób, które przebywają w Polsce legalnie. Zgodnie z ustaleniami Atlasu Nienawiści, już w tej chwili obowiązuje 1 uchwała przeciwko CIC, zaś w co najmniej 8 miejscowościach złożone zostały petycje o przyjęcie analogicznych, inspirowanych prawdopodobnie przez [Marsz Niepodległości](#), uchwał.

Podobnie, jak miało to miejsce w przypadku [Samorządowych Kart Praw Rodzin](#), Ordo Iuris opracowało dla samorządów wzór [“uchwały w sprawie \(...\) możliwych konsekwencji wprowadzenia permissywnej edukacji seksualnej jako elementu edukacji zdrowotnej”](#). W tej chwili obowiązuje przynajmniej 1 uchwała inspirowana wzorem opracowanym przez Ordo Iuris.

Dyskryminacja = brak funduszy UE

W grudniu 2019 roku Parlament Europejski [przyjął rezolucję ws. uchwał anty-LGBT](#) wzywającą Polskę do zaprzestania działań dyskryminujących osoby LGBT+. PE wskazał Polsce właściwy kierunek, jednak mimo nadziei, że “strefy wolne od LGBT” znikną po ogłoszeniu rezolucji automatycznie, tak się nie stało.

Najważniejszym punktem rezolucji okazał się apel PE do Komisji Europejskiej o kontrolę, czy samorządy otrzymujące środki unijne podjęły dyskryminujące uchwały.

Dzięki działaniom rzeczniczym KPH i innych organizacji pozarządowych w Komisji Europejskiej, udało się wprost **powiązać mechanizm przyznawania funduszy europejskich z zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz innymi zapisami [Europejskiej Karty Praw Podstawowych](#).**

Umowa Partnerstwa zabrania finansowania dyskryminacji

Zależność ta została wyrażona wprost w Umowie Partnerstwa na perspektywę finansową 2021-2027. Korzystając z tych zapisów, KPH i [Koalicja "Equality Watch"](#) od 2022 roku przyglądają się, które z samorządów posiadających dyskryminujące uchwały otrzymały lub starały się o środki z UE. "Equality Watch" reagowała na nieprawidłowości [składając zawiadomienia do prokuratury](#), powiadamiając Komisję Europejską, informując rzeczników funduszy europejskich i Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, wreszcie – [składając skargę do Komisji Europejskiej](#).

Strategia mobilizująca samorządy do zaniechania dyskryminujących działań pod groźbą utraty unijnych środków okazała się niezwykle skuteczna – kilkadziesiąt samorządów zrezygnowało z uchwał na rzecz funduszy UE.

Różne grupy, taka sama dyskryminacja

Zapisy Karty Praw Podstawowych o równości i niedyskryminacji (Art.21) dotyczą w takim samym stopniu cudzoziemców i cudzożemek przebywających w Polsce, co osób LGBT+.

Prawem podstawowym jest również dostęp do nauki (Art.14), zaś obowiązkiem wynikającym z KPP jest nie tylko niedyskryminacja, ale też promowanie równości (Art. 21). Zapisy te obowiązują także w obszarze edukacji.

Nie ma znaczenia, która grupa społeczna i które prawo są obecnie na celowniku, dyskryminujące uchwały samorządów są szkodliwe dla nas wszystkich jako społeczeństwa.

Olga Pawłowska-Plesińska, koordynatorka rzecznictwa w Kampanii Przeciw Homofobii: *Jeden mroczny etap w historii polskiej samorządności jeszcze się nie skończył, a już obserwujemy kolejną odsłonę systemowej dyskryminacji. Ta sytuacja dotyczy nas wszystkich: jako społeczność LGBT+ - osoby nieheteronormatywne migrują i się uczą, jako obywatele i obywatelki Polski, czy po prostu jako ludzi. Jaką masz gwarancję, że jutro Ty nie obudzisz się w strefie wolnej od... Ciebie?*

To, że została już tylko jedna uchwała anty-LGBT nie oznacza, że jako KPH przestaniemy uważnie obserwować przyjmowane przez samorządy akty prawne, będziemy to robić dalej. Planujemy również dzielić się wiedzą na temat zastosowania mechanizmu przyznawania funduszy europejskich do walki z

dyskryminacją. Nasze doświadczenie może okazać się bardzo cenne dla organizacji działających na rzecz innych grup mniejszościowych. Czujemy się z nimi solidarne i niezmiennie zależy nam na tym, żeby każda osoba czuła się w Polsce bezpiecznie.

Kalina Czwarnóg, Fundacja Ocalenie: *Politycy w tej kampanii za kozła ofiarnego i jej temat przewodni obrali osoby migrujące. Za tym chochołem "nielegalnego imigranta" tak naprawdę stoi po prostu rasizm i uprzedzenia wobec osób czarnych i wyznających islam. To nimi straszy się teraz Polki i Polaków, jak jeszcze kilka lat temu straszyło się "potworem gender". Zbiera to swoje żniwa w atakach na niczemu niewinnych, spokojnie żyjących w Polsce ludzi. W ciągu ostatnich dwóch tygodni w jednego z naszych klientów ktoś rzucił kamieniem, wykrzykując rasistowskie epitety, inni zostali wyrzuceni z pracy ze względu na ich kolor skóry. Jeśli nie zatrzymamy tej fali ksenofobii rozlewającej się po kraju, będzie tylko gorzej.*

Centra Integracji Cudzoziemców miały zapobiegać marginalizacji i wspierać włączanie nowoprzybyłych w lokalne społeczności. Osoby które osiedlają się w Polsce, chcą po prostu normalnie żyć, mieć pracę, dom, rodzinę i przyjaciół. Nikt, kto czuje się dobrze w nowym kraju, nie będzie chciał go niszczyć. Skuteczna integracja to bezpieczne społeczności lokalne i bezpieczne państwo. Takiego państwa chcemy wszyscy, prawda?

Hubert Pajączkowski, Fundacja SEXEDPL: *Wydaje nam się, że mało kto przeczytał samą propozycję podstawy programowej edukacji zdrowotnej albo zrobił to dosyć wybiórczo. Zachęcamy do zapoznania się z całym dokumentem. Wątpliwości mogą dotyczyć chwytliwych medialnie haseł jak "nauka masturbacji", "zachęcanie do zmiany płci", jak również "promocja lgbt". W projekcie podstawy jest wprowadzenie treści, które pozwalają rozumieć pewne pojęcia, ale nikt nikogo do niczego nie namawia. Natomiast wiedza jest przekazywana stosownie do wieku. W końcu przedmiot będzie obowiązywał zarówno w szkole podstawowej, ale też w średniej.*

Wokół nowego przedmiotu narosło wiele dezinformacji, które często są tworzone i rozpowszechniane przez środowiska wyrażające swój jawny sprzeciw wobec zmian w tym zakresie. Treści te próbują wzbudzić atmosferę strachu i niepewności. Część rodziców nawet jeśli nie wierzy w powielane mity, to może poddawać w wątpliwość zasadność niektórych elementów nowego przedmiotu czy nawet zmiany, jako całości. Niektórzy rodzice zastanawiają się nad tym jak szkoły, w których uczą się ich dzieci, poradzą sobie z organizacją tych zajęć. Zdajemy sobie sprawę, że jest to duże wyzwanie dla szkół i kadr. Niemniej finalnie rolę dyirekcji i wychowawców będzie tu przekazanie tych informacji rodzicom. Ministerstwo przygotowało także wytyczne w tej kwestii.

Edukacja Zdrowotna wychodzi naprzeciw większości z dotychczasowych wyzwań. Warto podkreślić przede wszystkim interdyscyplinarny charakter przedmiotu. Podstawa programowa w zakresie przedmiotu edukacja zdrowotna obejmuje aż dziesięć działów, które odzwierciedlają różne sfery funkcjonowania człowieka.

Zdrowie seksualne jest tutaj ujęte jako część większej całości. Treści programowe wydają się zaś bardziej relewantne i holistyczne.

Kontakt dla mediów:

- **Kalina Czarnóg**, Fundacja Ocalenie, media@ocalenie.org.pl, +48 881 280 409
- **Hubert Pajączkowski**, Fundacja SEXEDPL, hubert.pajaczkowski@sexed.pl, +48 531 308 034
- **Olga Pawłowska-Plesińska**, Kampania Przeciw Homofobii, oplesinska@kph.org.pl, +48 794 152 001